# DZIENNIK URZĘDOWY

## ces. i król. Komendy obwodowej w Kielcach.

Część X. — Wydana i rozesłana dnia 15. czerwca 1916.



### 187.

### Akcya zapomogowa.

W czasie od 15. maja do 15. czerwca wypłaciła Komenda obwodowa 520 koron instytucyom dobroczynnym oraz osobom ubogim.

### 188.

### Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 4. maja 1916,

**dotyczące monopolu cukrowego i przymusu koncesyjnego dla handlu cukrem.**

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Naj-

wyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

Rozdział I.

## Monopol cukrowy.

§ 1.

### Monopol przywozu i sprzedaży.

Przywóz cukru do obszaru okupowanego i sprzedaż cukru w obrębie tego obszaru zastrzega się na rzecz c. i k. Zarządu wojskowego.

Pod nazwą „cukier“ rozumieć należy cukier buraczany.

§ 2.

### Przywóz.

Przywóz cukru do obszaru okupowanego przez c. i k. Zarząd wojskowy jest wolny od cła.

Przywóz dla celów określonych w § 4, punkt 1, 2, 3 i 6 ordynacyi cłowej (rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 31. maja 1916, № 15 Dz. rozp.) nie ulega żadnym ograniczeniom.

§ 3.

### Upoważnienia do sprzedaży cukru.

C. i k. Zarząd wojskowy może upoważnić pewne osoby do sprzedaży cukru, udzielając im koncesyi na handel cukrem.

Koncesya zastępuje także pozwolenie zakupna (§ 4 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 15. grudnia 1915, № 47 Dz. rozp.).

§ 4.

### Ustanowienie cen.

Ceny sprzedaży cukru będą ustanowione w drodze rozporządzenia Jenerał-Gubernatorstwa.

Jenerał-Gubernatorstwo postanawia, po jakich cenach producent musi oddać cukier c. i k. Zarządowi wojskowemu, i ustala ceny, po których c. i k. Zarząd wojskowy odstępuje cukier handlarzom.

Uchyla się wszelkie pośrednie opłaty od fabrykacyi lub sprzedaży cukru.

Rozdział II.

## Koncesya na handel cukrem.

§ 5.

### Władza koncesyonująca i dokument koncesyjny.

Koncesyi na handel cukrem (§ 3) udziela Komenda obwodowa, w której obrębie urzędowym przedsiębiorstwo ma być prowadzone.

Pozwolenie wystawia się w formie dokumentu (dokument koncesyjny).

§ 6.

### Posiadacz koncesyi.

Koncesyi udziela się tylko osobom godnym zaufania i nienagannego prowadzenia, które posiadają odpowiednie ogólne i kupieckie wykształcenie.

Prowadzenie przedsiębiorstwa przez dzierżawcę jest zakazane. Prowadzenie przedsiębiorstwa przez zastępcę na rachunek posiadacza koncesyi wymaga pozwolenia Komendy obwodowej. Zastępca musi odpowiadać warunkom pierwszego ustępu.

Po śmierci posiadacza koncesyi może być przemysł prowadzony na podstawie dawnego dokumentu koncesyjnego na czas wdowieństwa na rachunek wdowy, która żyła z nim aż do jego śmierci we wspólnem gospodarstwie domowem, lub na rachunek małoletnich potomków uprawnionych do dziedzictwa aż do osiągnięcia pełnoletności; o tem należy donieść Komendzie obwodowej i wyznaczyć w razie potrzeby odpowiedniego zastępcę w myśl poprzedniego ustępu.

§ 7.

### Lokal przedsiębiorstwa.

Na podstawie tej samej koncesyi może być handel cukrem prowadzony tylko w jednej gminie i tylko w lokalach wymienionych w dokumencie koncesyjnym.

O przesiedleniu w obrębie tej samej gminy należy donieść Komendzie obwodowej przynajmniej na tydzień przed otwarciem handlu w nowym lokalu.

§ 8.

**Rodzaj i rozmiary przedsiębiorstwa.**

Dokument koncesyjny ustanawia rodzaj i rozmiary przedsiębiorstwa, zwłaszcza, czy towar może być oddawany tylko drobnym handlarzom, czy też wprost konsumentom.

§ 9.

**Nadzór władz.**

Prowadzenie handlu cukrem stoi pod nadzorem władzy.

Organom, powołanym do wykonywania tego nadzoru, musi być dozwolony wstęp do lokali przedsiębiorstwa, ich przeszukiwanie i wgląd do ksiąg handlowych i innych zapisków o handlu cukrem.

## Rozdział III.

## Postanowienia ogólne i końcowe.

§ 10.

**Upoważnienie do wydania zarządzeń wykonawczych.**

Jeneral-Gubernator upoważniony jest do wydania wszelkich rozporządzeń i do stworzenia wszelkich urządzeń, potrzebnych dla przeprowadzenia monopolu cukrowego.

§ 11.

**Postanowienia karne.**

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia lub przepisu, wydanego na jego podstawie, będą—o ile nie podpadają pod surowszą karę — karane przez Komendę obwodową grzywną do pięciu tysięcy koron lub aresztem do sześciu miesięcy.

Obok kary aresztu może być nałożona grzywna do trzech tysięcy koron.

§ 12.

**Zarządzenia przymusowe.**

Koncesya może być każdej chwili cofniętą.

Koncesya musi być cofniętą, jeżeli odpadną warunki co do godności, zaufania lub nienaganności posiadacza koncesyi, lub jeżeli przy prowadzeniu przedsiębiorstwa nie dotrzymano niniejszego rozporządzenia lub przepisu, wydanego na jego podstawie, mimo powtórnego ukarania i przestrogi urzędowej.

Dla zapewnienia skutku może Komenda obwodowa zamknąć przymusowo lokal przedsiębiorstwa i zarządzić zajęcie towarów.

§ 13.

**Postanowienia przejściowe.**

Zapasy, znajdujące się w obszarze okupowanym, przeznaczone na sprzedaż, a nie wprowadzone lub nabyte przez c. i k. Zarząd wojskowy, mogą być sprzedane bez pozwolenia c. i k. Zarządu wojskowego tylko do 10. czerwca 1916, o ile nie zostały przed tym dniem zgłoszone w Komendzie obwodowej, w której okręgu urzędowym są zamagazynowane.

Zgłaszający otrzymuje potwierdzenie zgłoszenia.

Zapasy niezgłoszone uzna Komenda obwodowa za przepadłe z dniem 10. czerwca 1916.

Zapasy zgłoszone mogą być sprzedane bez pozwolenia c. i k. Zarządu wojskowego do 10. lipca 1916. Zapasy niesprzedane do tego czasu obejmie c. i k. Zarząd wojskowy po cenach umówionych lub po cenach, po jakich odstępuje się cukier handlarzom (§ 4, ustęp 2).

§ 4, ustęp 3, nie stosuje się do zapasów, określonych w pierwszym ustępie; podatki pośrednie, przypadające według ustaw krajowych, mogą być co do tych zapasów podwyższone w drodze rozporządzenia Jenerał-Gubernatora aż do wysokości stu procent stopy podatkowej.

Osoby, które otrzymały pozwolenie na wywóz pewnego zapasu cukru z monarchii, mogą ten zapas wprowadzić do 1. czerwca 1916. Zapasy te podlegają po wprowadzeniu ich przepisom tego paragrafu.

§ 14.

**Wejście w życie.**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 15. maja 1916.

**Arcyksiąże Fryderyk, marszałek polny** w. r.

## 189.

## Obwieszczenie.

W myśl rozporządzenia Naczelnego Wodza Armii z dnia 4. maja 1916 № 57 dz. rozp. § 13 należy zapasy cukru, **przeznaczone do sprzedaży,** niezależnie od obowiązku miesięcznego zgłaszania, ustanawianego obwieszczeniem z dnia 21. maja 1916 № 8353, zgłosić w Komendzie obwodowej w Kielcach (w wydziale handlowym) w dwu egzemplarzach **przed dniem 10. czerwca 1916.**

Zapasy zgłoszone mogą być sprzedane bez pozwolenia Zarządu wojskowego do dnia 10. lipca 1916 roku.

Zgłaszający otrzymuje potwierdzenie zgłoszenia. **Niezgłoszone zapasy uznaje Komenda Obwodowa z dniem 10. czerwca 1916 za przepadłe.**

## 190.

## Monopol cukrowy.

W przeprowadzeniu rozporządzenia Naczelnego Wodza Armii z dnia 4 maja 1916 (Dz. Rozp. № 57, część XX) i rozporządzenia Naczelnego Jenerał-Gubernatorstwa E. № 33863/64/16 z dnia 5. czerwca 1916 w sprawie monopolu cukrowego, ogłasza c. i k. Komenda Obwodowa co następuje:

I.

### Monopol cukrowy.

1) Przewóz cukru do obszaru okupowanego i sprzedaż cukru w obrębie tego obszaru zastrzega się na rzecz c. i k. Zarządu wojskowego. Pod nazwą „cukier“ rozumieć należy cukier buraczany.

2) C. i k. Zarząd Wojskowy może upoważnić pewne osoby do sprzedaży cukru, udzielając im koncesyi na handel cukrem. Koncesya zastępuje także pozwolenie zakupna (§ 4 rozporządzenia Naczelnego Wodza Armii z dnia 15. grudnia 1915, № 47 Dz. Rozp.)

II.

### Koncesya na handel cukrem.

1) Koncesyi na handel cukrem udziela Komenda Obwodowa, w której obrębie urzędowym przedsiębiorstwo ma być prowadzone. Pozwolenie wystawia się w formie dokumentu (dokument koncesyjny).

2) Koncesyi udziela się bezpłatnie—jednakże koncesyonaryusz musi wykupić patent odpowiadający jego przedsiębiorstwu handlowemu.

3) Prowadzenie handlu cukrem stoi pod nadzorem władzy. Organom, powołanym do wykonania tego nadzoru musi być dozwolony wstęp do lokali przedsiębiorstwa, ich przeszukiwanie i wgląd do ksiąg handlowych i innych zapisków o handlu cukrem.

4) Koncesyonaryusz z detaliczną sprzedażą cukru ma oznaczyć za pomocą tablicy, lub też w jakikolwiek inny odpowiedni sposób sklep swój jako miejsce sprzedaży cukru monopolowego.

III.

### Podział cukru.

1) Podział zapotrzebowania cukru będzie na podstawie zarządzenia c. i k. Komendy Obwodowej w porozumieniu z Komitetem Aprowizacyjnym przez ten ostatni przeprowadzony.

2) W Kielcach i Chęcinach, jak również i w większych gminach podział cukru będzie się odbywać za kartami cukrowemi, w mniejszych zaś gminach obwodu podlegać będzie kontroli Komitetów Ratunkowych, lub też organom Komitetu Aprowizacyjnego.

3) Konsumcya cukru przez szpitale cywilne, restauracye, cukiernie i innych większych konsumentów będzie uregulowana oddzielnie.

IV.

### C e n y.

1) Cena sprzedażna cukru jest ustanowiona w następujący sposób:

za 1 polski funt nierafinowanego kryształu . . . 76 h.
za 1 polski funt rafinowanego cukru . 80 h.

Ceny te są monopolowe i bez względu na koszta przewozu na całem terytoryum okupowanem jednakowe.

Przekroczenie tych cen powoduje bezwzględne postępowanie karne za podbijanie cen.

V.

**Postanowienia przejściowe.**

1) Cukier, który był u kupców w zapasie po dniu 1 czerwca 1916, może być zakupiony przez c. i k. Komendę Obwodową według dotychczas przepisanych cen oryentacyjnych. Od dnia 1. czerwca b. r. cukier może być sprowadzony jedynie przez c. i k. Zarząd Wojskowy.

2) W myśl tutejszego obwieszczenia E. № 674/16 F. A. z dnia 27. maja 1916 wszystkie zapasy cukru, znajdujące się w fabrykach, u kupców jakoteż i zapasy cukru będące w drodze a przeznaczone dla tychże, miały być zgłoszone najpóźniej do dnia 9. czerwca 1916 w c. i k. Komendzie Obwodowej za pomocą kartek zgłoszenia w dwóch egzemplarzach za poświadczeniem odbioru.

3) Ten obowiązek zgłoszenia zapasów cukru zostaje również rozszerzony i na osoby prywatne, które mają zgłosić swe zapasy najpóźniej do dnia 19 czerwca 1916 w c. i k. Komendzie Obwodowej za pomocą kart zgłoszenia w 2 egzemplarzach za poświadczeniem. Wolne od zgłoszenia są zapasy u tych osób nie przenoszące 20 funtów. Niezgłoszone zapasy u kupców do dnia 10. czerwca 1916, jak to już zostało zaznaczone w obwieszczeniu, u osób zaś prywatnych do dnia 20. czerwca 1916, przepadną na dobro Zarządu monopolowego.

VI.

**Postanowienia karne.**

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia lub przepisu, wydanego na jego podstawie, będą — o ile nie podpadają pod surowszy przepis karny — karane przez Komendę Obwodową grzywną do 5000 koron lub aresztem do sześciu miesięcy.

Obok kary aresztu może być nałożona grzywną do trzech tysięcy koron.

Rozporządzenie to jest ważne z dniem 15. czerwca 1916.

## 191.

## Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 9. maja 1916,

### dotyczące sądownictwa.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

Artykuł I.

**Organizacya sądownictwa.**

Sądownictwo, o ile nie jest przekazane Sądom wojskowym (polowym), sprawują po części Sądy pokoju w pierwszej instancyi, a Sądy Komend obwodowych w drugiej instancyi (sądownictwo niższe), po części zaś Trybunały w pierwszej instancyi a Sąd apelacyjny Jeneral-Gubernatorstwa w drugiej instancyi (sądownictwo wyższe).

Artykuł II.

**Sądownictwo niższe.**

a) **Sądy pokoju.**

§ 1.

Sądy pokoju wstępują w miejsce dotychczasowych Sądów gminnych i Sądów pokoju.

Każdy Sąd pokoju sprawuje w swoim okręgu urzędowym sądownictwo we wszystkich sprawach, w których dotychczas właściwym był Sąd gminny lub Sąd pokoju.

Sędziów pokoju, ławników i sekretarzy mianuje Komendant obwodu, który może ich też każdej chwili usunąć.

Zresztą obowiązują co do składu i toku urzędowania Sądów pokoju przepisy, obowiązujące dla Sądów gminnych.

Sędzia państwowy, ustanowiony jako sędzia pokoju, wydaje wyroki bez współudziału ławników.

§ 2.

Komendant obwodu może za zezwoleniem Jeneral-Gubernatora zarządzić w obrębie obwodu zmiany co do siedzib i okręgów Sądów pokoju; zarządzenia takie będą ogłoszone w dzienniku urzędowym.

b) **Sądy obwodowe.**

§ 3.

Wskutek środków prawnych przeciw rozstrzygnięciom Sądów pokoju orzeka Sąd Komendy ob-

wodowej (Sąd obwodowy) w komplecie trzech sędziów, wliczając w to przewodniczącego.

Przewodniczy powołany przez Jenerał-Gubernatora państwowy sędzia cywilny lub jego zastępca. Jako wotantów powołuje Komendant obwodu, zależnie od stosunków miejscowych, państwowych sędziów cywilnych, przydzielonych do Komendy obwodowej lub sędziów pokoju.

Sędzia pokoju, który w I. instancyi był czynny jako sędzia w pewnej sprawie, nie może brać udziału w rozpatrywaniu tej samej sprawy w II. instancyi.

§ 4.

Sąd obwodowy i jego przewodniczący (§ 3, ustęp 2) spełniają wszelkie czynności sędziowskie i administracyjne, które według ustaw krajowych były przekazane zjazdowi sędziów pokoju lub przewodniczącemu tegoż, a nie zostały zastrzeżone innej władzy.

Przewodniczący sprawuje w szczególności bezpośredni nadzór służbowy nad Sądami pokoju. Może on zamiast miejscowo właściwego delegować aż do odwołania inny Sąd pokoju do rozpatrywania pewnej sprawy lub do prowadzenia sprawy opiekuńczej i powołać innego sędziego pokoju do przewodnictwa w radzie familijnej.

Artykuł III.

## Sądownictwo wyższe.

### a) Trybunały.

§ 5.

Do wykonywania sądownictwa w sprawach, które nie są przekazane Sądom pokoju, ustanawia się w myśl artykułu I. Trybunały:

w Kielcach dla obwodów: buskiego, jędrzejowskiego, kieleckiego, miechowskiego, olkuskiego, pińczowskiego i włoszczowskiego;

w Lublinie dla obwodów: biłgorajskiego, chełmskiego, hrubieszowskiego, janowskiego, krasnostawskiego, lubartowskiego, lubelskiego, puławskiego, tomaszowskiego i zamojskiego;

w Piotrkowie dla obwodów: dąbrowskiego, noworadomskiego i piotrkowskiego;

w Radomiu dla obwodów: konieckiego, kozienickiego, opatowskiego, opoczniańskiego, radomskiego, sandomierskiego i wierzbnickiego.

Jenerał-Gubernatorstwo może w drodze rozporządzenia zmienić okręgi Trybunałów. Granice tych okręgów nie mogą przecinać granic obwodów.

§ 6.

Trybunał orzeka w komplecie trzech sędziów, wliczając w to przewodniczącego.

Przewodniczy powołany przez Jenerał-Gubernatora cywilny sędzia państwowy lub jego zastępca. Innych członków Trybunału mianuje Jenerał-Gubernator.

Przepisy, dotyczące załatwiania pewnych spraw przez sędziego jednostkowego, pozostają w mocy.

Trybunał spełnia dla obwodu, w którym ma swą siedzibę, funkcyę Sądu obwodowego (§ 3, ustęp 1, § 4).

### b) Sąd apelacyjny Jenerał-Gubernatorstwa.

§ 7.

Wskutek środków prawnych przeciw rozstrzygnięciom Trybunałów orzeka Sąd apelacyjny Jenerał-Gubernatorstwa w komplecie trzech sędziów, wliczając w to przewodniczącego.

Przewodniczy powołany przez Naczelną Komendę armii cywilny sędzia państwowy lub jego zastępca. Innych członków Sądu apelacyjnego mianuje Jenerał-Gubernator.

Artykuł IV.

## Prawo nadzoru.

§ 8.

Jenerał-Gubernator może powołać na członków Trybunałów i Sądu apelacyjnego Jenerał-Gubernatorstwa także obeznanych z prawem obywateli c. i k. obszaru okupowanego i może ich każdej chwili złożyć z tego urzędu.

Osoby te, zarówno jak obywatele c. i k. obszaru okupowanego, powołani na sędziów pokoju lub ławników (§ 1, ust. 3), składają przy objęciu urzędowania przyrzeczenie, że będą wiernie wykonywać swoje obowiązki i rozstrzygać według prawa, ustaw i sumienia.

Przyrzeczenie odbiera od sędziów pokoju i ławników Komendant obwodu lub jego zastępca, od członków Trybunałów lub Sądu apelacyjnego Jenerał-Gubernator lub jego zastępca.

§ 9.

Przewodniczący Sądów obwodowych, Trybunałów i Sądu apelacyjnego winni wstrzymać każdy wyrok, zapadły pod ich przewodnictwem, jeżeli jest sprzeczny z prawem i ustawą i przedłożyć go wraz z proponowanym przez siebie wyrokiem w ciągu dwudziestu czterech godzin właściwemu komendantowi.

Właściwym komendantem jest dla Sądu obwodowego i Trybunału ten Komendant obwodu, na którego okręg urzędowy sprawa się rozciąga, dla Sądu apelacyjnego zaś Jenerał-Gubernator.

Komendant obwodu względnie Jenerał-Gubernator winien w ciągu ośmiu dni zatwierdzić albo wyrok wstrzymany, albo wyrok proponowany przez przewodniczącego; decyzya ta będzie następnie wydana z mocą obowiązującą każdego innego wyroku, wydanego przez ten sam sąd.

§ 10.

Nadzór służbowy nad całem sądownictwem sprawuje Jenerał-Gubernator. Może on wstrzymać każdy prawomocny wyrok, zarządzić powzięcie ponownej uchwały i przekazać je innym organom sędziowskim.

Jenerał-Gubernator, a co do Sądów pokoju także przewodniczący Sądu obwodowego (§ 4, ust. 2), mogą przynaglać załatwienie spraw urzędowych grzywnami do stu koron. Nałożenie grzywny musi być poprzednio zagrożone.

Artykuł V.

## Pomoc prawna.

§ 11.

Sądy i inne władze winny sobie udzielać wzajemnie pomocy prawnej.

Z zastrzeżeniem wzajemności należy udzielać pomocy prawnej także sądom i innym władzom w Monarchii austryacko-węgierskiej, w Rzeszy niemieckiej i w niemieckim obszarze okupowanym.

Korespondencya bezpośrednia ze sądami i władzami zagranicznemi (ustęp 2) dozwolona jest w bieżących sprawach administracyjnych i sądowych o tyle, o ile to jest potrzebne do szybszego rozstrzygnięcia sprawy. Sądy pokoju winny jednak i w tych wypadkach przedkładać Sądowi obwodowemu swoje pisma, zwrócone do władz poza obszarem okupowanym.

§ 12.

Wyroki sądów w Monarchii austryacko-węgierskiej, w Rzeszy niemieckiej i w niemieckim obszarze okupowanym, oraz ugody, zawarte wobec tych sądów, winny być we wszystkich sprawach cywilnych wykonane pod tymi warunkami i w tych granicach, które obowiązują ogólnie w odnośnem państwie dla wykonywania zagranicznych wyroków cywilnych.

O dopuszczalności wykonania należy rozstrzygać w myśl artykułów 1274 do 1281 ustawy o postępowaniu cywilnem. Przed rozstrzygnięciem można dopuścić zabezpieczenie powództwa w myśl artykułu 590 i nast. ustawy o postępowaniu cywilnem. Artykuł 1276 ustawy o postępowaniu cywilnem uchyla się z tem ograniczeniem, że musi być przedłożony nakaz wykonania lub poświadczenie sądu zagranicznego, że wyrok lub ugoda jest wykonalna. Wykonania może żądać wierzyciel wprost lub za pośrednictwem sądu zagranicznego.

Artykuł VI.

## Przepisy ogólne i postępowanie.

§ 13.

Skarga kasacyjna jest w sprawach cywilnych niedopuszczalna; w sprawach karnych dopuszczalna jest tylko przeciw wyrokom Sądów pokoju, określonym w artykule 124 ustawy o postępowaniu karnem. O wniosku co do rewizyi lub kasacyi wyroku według artykułów 187, 794, 795 ustawy o postępowaniu cywilnem, oraz co do wznowienia postępowania według artykułu 180 i 934 ustawy o postępowaniu karnem rozstrzyga ostatecznie Sąd apelacyjny Jenerał-Gubernatorstwa.

Istniejący porządek instancyi w sprawach opiekuńczych (artykuły 1663, 1664, 1670 ustawy o postępowaniu cywilnem) i w sprawach hipotecznych pozostaje bez zmiany. Komplet dla załatwiania spraw hipotecznych należy składać według odnośnych przepisów. O ile to nie jest wskazanem, może Jenerał-Gubernator wydać odmienne zarządzenia.

§ 14.

W sprawach karnych prowadzi oskarżenie publiczne przed Sądami obwodowymi, Trybunałami i Sądem apelacyjnym Jenerał-Gubernatorstwa urzędnik sądowy.

Jeżeli według ustaw krajowych w przewodzie sprawy cywilnej ma brać udział prokurator, a sąd uzna takie zastępstwo według stanu sprawy za potrzebne, należy ustanowić kuratora, który ma spełniać obowiązki prokuratora.

§ 15.

Obwieszczenia, które według dotychczasowych przepisów miały być zamieszczone w Dzienniku urzędowym byłego gubernatorstwa lub w Wiadomościach senackich, mają być umieszczone w Dzienniku rozporządzeń Jenerał-Gubernatorstwa dla austryacko-węgierskiego obszaru okupowanego w Polsce. Nadto może sąd zarządzić obwieszczenie w innych dziennikach i w inny sposób.

Postępowanie edyktalne nie może być wdrożone lub dalej prowadzone, jeżeli jest widocznem, że jeden z interesowanych nie może się o tem dowiedzieć i jeżeli mu przez to grozi niepowetowana szkoda. Natomiast można zezwolić na zabezpieczenie powództwa w myśl artykułów 590 i nast. ustawy o postępowaniu cywilnem.

§ 16.

§ 4 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 15. września 1915, Nr. 38 dz. rozp. ma opiewać:

„Dochodzenie prowadzi Sąd pokoju. W wypadkach § 1 rozstrzyga Sąd pokoju sam, jeżeli nie ma być według § 3 orzeczona utrata uprawnienia przemysłowego, zamknięcie lokalu przedsiębiorstwa lub wykluczenie od zwiedzania targów. We wszystkich innych wypadkach ma być sprawa po ustaleniu jej stanu przedłożona do rozstrzygnięcia Trybunałowi. Komendant obwodu może dla okręgów kilku Sądów pokoju przekazać badanie i karanie jednemu sędziemu pokoju. W postępowaniu sądowem ma być przesłuchany przynajmniej jeden rzeczoznawca.

§ 17.

Postanowienia wyjątkowe, zwrócone wyłącznie przeciw obywatelom Monarchii austryacko-węgierskiej lub sprzymierzonego z nią mocarstwa są uchylone.

Artykuł VII.

**Postanowienia końcowe i przejściowe.**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1. czerwca 1916.

Sprawy, które według przepisów tego rozporządzenia nie należałyby do sądu, w którym się toczą, wtedy tylko należy odstąpić, jeżeli do dnia 20. maja 1916 ustna rozprawa się jeszcze nie odbyła, ani też nie została wyznaczona; w innych wypadkach zaś winien sąd, który sprawą się zajmował, przeprowadzić postępowanie do końca. Toczące się sprawy opiekuńcze prowadzić ma nadal sąd, który dotychczas był właściwym.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

## 192.

## Zmiany w sądownictwie.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza z 9. maja b. r. Dz. rozp. № 58 restytuuje trybunały cywilne w miastach gubernialnych w dawnym ich ustroju. Sądy gminne są zrównane z sądami pokoju i temsamem rozszerzony jest ich zakres działania.

Takie sądy gminne będą odtąd używały historycznej nazwy „sąd pokoju“. Drugą instancyą dla sądów pokoju jest sąd obwodowy w każdym obwodzie. O środkach prawnych przeciw rozstrzygnięciom trybunałów orzeka sąd apelacyjny przy jen. Gubernatorstwie.

We wszystkich tych instancyach przewidziany jest udział obywateli kraju w wykonywaniu judykatury. C. i k. Zarząd wojskowy przyznaje ludności znacznie szerszy zakres działania w wykonywaniu sądownictwa, niż ten, jaki istniał poprzednio za czasów pokoju. Rząd okazuje w ten sposób zaufanie, jakie żywi do ludności. Przez swoich przedstawicieli, powołanych na urząd sędziowski ma społeczeństwo uzyskać wgląd w wykonywanie sądownictwa i utwierdzić się w przekonaniu, że miarodajnymi wskaźnikami w urządzeniu sądownictwa są wyłącznie dobro kraju i zapewnienie bezstronnego wymiaru sprawiedliwości. Takie przeświadczenie

musiała zresztą już i dotychczasowa działalność sądów w czasie okupacyi upowszechnić.

Zarząd wojskowy oczekuje, iż społeczeństwo na okazane mu zaufanie odpowie równą ufnością i liczy na to, że osobistości powołane na urząd sędziowski będą współdziałały chętnie i ufnie wraz z sędziami koronnymi, mając na oku dobro ogółu. Celem poprawy i pogłębienia działalności w sprawach opieki wezwie zarząd sądownictwa niebawem także szersze koła społeczeństwa do współdziałania.

## 193.

## Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 5. czerwca 1916,

### dotyczące rozszerzenia Jenerał-Gubernatorstwa lubelskiego na obwody Chełm, Hrubieszów i Tomaszów.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko-węgierskiej (obszar okupowany) co następuje:

§ 1.

Zakres działania Jenerał-Gubernatorstwa lubelskiego rozciąga się w dziedzinie sądownictwa i administracyi na cały obszar Polski, zajęty przez wojska austryacko-węgierskie.

§ 2.

Jenerał-Gubernatorstwo obejmuje zatem obwody:

Biłgoraj, Busk, Chełm, Dąbrowa, Hrubieszów, Janów, Jędrzejów, Kielce, Końsk, Kozienice, Krasnostaw, Lubartów, Lublin, Miechów, Nowo-Radomsk, Pińczów, Piotrków, Puławy, Olkusz, Opatów, Opoczno, Radom, Sandomierz, Tomaszów, Wierzbnik, Włoszczowa, Zamość oraz enklawę Jasną Górę w Częstochowie.

Dla obwodów — o ile okręgi ich nie zostały zmienione pod Zarządem wojskowym austryacko-węgierskim — miarodajne są granice, które istniały przed 1. stycznia 1912 roku.

Jenerał-Gubernator może ze względu na dogodność komunikacyi, po wysłuchaniu interesowanych rad gminnych, wyłączyć gminy graniczne lub części takich gmin z jednego obwodu i przyłączyć je do sąsiedniego.

§ 3.

Wszystkie rozporządzenia Naczelnego Wodza armii, wydane dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko-węgierskiej, oraz zarządzenia i rozkazy, wydane przez Jenerał-Gubernatora na podstawie tych rozporządzeń lub na podstawie ustaw krajowych, obowiązują w miarę rozporządzeń Naczelnego Wodza armii z 16. lutego 1915, № 1 Dz. rozp. (§ 4), i 25. sierpnia 1915, № 34 Dz. rozp. (§ 4, ustęp 3), bez wyjątku w całem Jenerał-Gubernatorstwie.

§ 4.

Uprawnienia zarządu etapowego, wykonywane dotychczas w obwodach Chełm, Hrubieszów i Tomaszów przez komendy armii, są wobec włączenia tych obwodów do Jenerał-Gubernatorstwa uchylone.

§ 5.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dnia 15. czerwca 1916.

**Arcyksiąże Fryderyk marszałek polny,** w. r.

## 194.

## Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 5. czerwca 1916,

### dotyczące obrotu pieniężnego.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

§ 1.

Monety i noty waluty koronowej muszą być przyjmowane przy wszelkich zapłatach za przedmioty i świadczenia:

a) których cena jest oznaczona z urzędu,

b) których komendy i organa c. i k. Zarządu wojskowego przymusowo żądają.

Kursa wymiany, które mają być przytem stosowane, będą każdocześnie z urzędu ogłoszone.

Nieważne są umowy stron, mocą których zapłaty oznaczone pod a) nie mają być uiszczone w walucie koronowej.

§ 2.

Publiczne kasy będą przyjmować zapłaty zarówno w walucie koronowej jak i w walucie rosyjskiej po kursach wymiany każdocześnie ustanowionych.

Postanowienie to odnosi się także do podatków i innych publicznych danin, ustalonych w walucie rosyjskiej.

§ 3.

Niniejsze rozporządzenie nie odnosi się do zapłat w monetach złotych.

§ 4.

Przekroczenia § 1 tego rozporządzenia będą karane przez Komendę obwodową grzywną do dwóch tysięcy koron lub aresztem do trzech miesięcy.

§ 5.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

**Arcyksiąże Fryderyk, marszałek polny,** w. r.

## 195.

## Zajęcie zapasów wełny.

Odnośnie do rozkazu c. i k. Wojskowego Jenerał-Gubernatorstwa w Lublinie J. № 3499 z dnia 3 marca 1916, tyczącego się zajęcia wszelkich zapasów wełny dla dobra c. i k. Zarządu Wojskowego na obszarze okupowanym, podaje się do wiadomości, że wszelki handel lub przerabianie wełny, a w szczególności domowy przemysł jako też farbowanie wełny w farbiarniach są zakazane.

Znajdujące się zapasy wełny i przędzy wełnianej będą przez legitymowanych kupców wełny za gotówkę zakupione. Także wełna uzyskana przy obecnem strzyżeniu owiec ma być zgłoszoną i przechowaną do dyspozycyi legitymowanych kupców.

Przekroczenia tego rozporządzenia będą karane karą pieniężną do 2000 koron lub aresztem do 6 miesięcy, prócz tego wełna będzie skonfiskowaną na korzyść c. i k. Zarządu wojskowego.

## 196.

## Zajęcie ługu mydlanego, gliceryny i wód glicerynowych.

Na mocy rozporządzenia c. i k. Wojskowego Jenerał-Gubernatorstwa w Lublinie J. № 32348 mają być wszystkie zapasy ługu mydlanego, gliceryny i wody glicerynowej zajęte na rzecz Zarządu Wojskowego.

Należy przeto wszelkie gotowe już zapasy tych produktów, jak również wszelkie ilości uzyskane przy późniejszej fabrykacyi mydła oddać do dyspozycyi c. i k. Komendy obwodowej, przesyłając równocześnie po 2 próbki 200-gramowe (16 łutów) z każdego produktu.

Przekroczenia powyższego przepisu karane będą karą pieniężną do 2000 koron lub aresztem do 6 miesięcy.

Zapasy zatajone zostaną skonfiskowane.

## 197.

## Obwieszczenie.

### w sprawie zgłaszania niektórych artykułów codziennych potrzeb.

W celu przeciwdziałania pewnym grupom spekulantów oraz wyzyskiwaniu, spowodowanem przez gromadzenie, skupywanie i zatajenie przedmiotów codziennego użytku, zarządza się obowiązkowe zgłaszanie niżej wskazanych artykułów.

Każdy właściciel towarów, podlegających obowiązkowi zgłoszenia, oraz każdy mający towary na składzie obowiązany jest zgłosić je ostatniego dnia każdego miesiąca w wydziale handlowym c. i k. Komendy Obwodowej ze wskazaniem właściciela, miejsca składu, ilości i gatunku tego towaru.

Formularze zgłaszania są do nabycia **w drukarni St. Święcki** po dwa hal. za sztukę. Pierwsze zgłoszenia mają być uskutecznione z końcem maja b. r.

Z końcem każdego miesiąca należy zgłoszenia odnowić i w zgłoszeniach tych podać nanowo **cały** zapas, gdyż **tylko ostatnie** zgłoszenie jest ważne.

Kto zatai podlegające obowiązkowi zgłoszenia towary, nie zgłosi ich we właściwym czasie i należycie, lub też w jakikolwiek inny sposób nie zastosuje się do tego rozporządzenia, będzie karany grzywną do 2000 koron lub aresztem do 6 miesięcy, o ile nie zostanie wdrożone postępowanie sądowo-karne w myśl § 2 Rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 15 września 1515 roku za № 38/IX.

Oprócz tego towary te będą natychmiast zajęte, po przeprowadzeniu postępowania karnego, ewentualnie skonfiskowane.

Kto przyczyni się do wykrycia zatajonych towarów, otrzyma w razie wydania przez sędziego prawomocnego wyroku aż do 10% wartości towaru, uznanego za przepadły. Wynagrodzenie to jest ograniczone tylko do osób cywilnych.

Obowiązkowi zgłoszenia podlegają następujące towary:

Mąka w ilości ponad 40 funtów.
Cukier „ „ 20 „
Słonina lub wędliny wszelkiego rodzaju w ilości ponad 20 funtów.
Szmalec lub tłuszcze wszelkiego rodzaju w ilości ponad 20 funtów.

| | | |
|---|---|---|
| Łój topiony . | w ilości ponad | 20 funtów. |
| Kawa . . | „ „ | 10 „ |
| Herbata . . | „ „ | 5 „ |
| Oliwa i oleje jadalne | „ „ | 5 „ |
| Ziemniaki . | „ „ | 10 korcy. |
| Węgiel . . | „ „ | 10 „ |
| Cebula . . | „ „ | 40 funtów. |
| Spirytus do palenia | „ „ | 10 litrów. |
| Mydło . . | „ „ | 20 funtów. |
| Świece . . | „ „ | 1 pud. |
| Parafina . . | „ „ | 1 „ |
| Soda . . | „ „ | 20 funtów. |
| Worki . . | „ „ | 30 sztuk. |

## 198.

## Przymus uzyskania koncesyi na wyrób stampil i pieczątek.

Na skutek obwieszczenia Gen. Gub. Wojsk. z dnia 26. kwietnia b. r. część VIII. Dz. rozp., rozciąga się przymus uzyskania koncesyi, ustanowiony § 158 rosyjskiej ustawy cenzurowej dla drukarń i t. p. przemysłów, także na wyrób stampil i pieczątek.

Do wydawania koncesyi uprawnioną jest c. i k. Komenda Obwodowa.

Przytem przypomina się ponownie celem ścisłego przestrzegania tut. obwieszczenie, Dz. urzęd. Cz. 7, № 126 odnośnie do nadużywania urzędowych pieczęci i formularzy.

## 199.

## Wynagrodzenie za kwatery.

Wedle postanowień rozkazu Jeneralnego Gubernatorstwa Wojskowego L. 11 z 1915 Pkt. 13 nie przyznaje się żadnego wynagrodzenia za mieszkania w obsadzonych obszarach Polski, z wyjątkiem wymienionych w tutejszem zarządzeniu J. № 193 z 1915 ubikacyi przeznaczonych na biura władz administracyjnych.

Odszkodowania najbardziej dotkniętych i najbardziej uwzględnienia godnych właścicieli mieszkań należy do zakresu działania gminy.

Przytem należy pamiętać, że nie chodzi tu o nałożenie ciężaru na gminę, lecz wyłącznie skłonienia gminy do sprawiedliwego czuwania nad interesami swych członków, i odpowiedniego rozdziału ciężarów kwaterunku wedle stosunków miejscowych.

Gmina nabędzie środki odszkodowania dotkniętych dostarczeniem kwater właścicieli domów przez zaprowadzenie ogólnych opłat. W ten sposób zwolni się właścicieli domów od ciężaru, jaki ponosić winni nie pojedyńczy właściciele, którzy przypadkowo mieli mieszkania do dyspozycyi, lecz, wszyscy członkowie gminy wedle swoich stosunków zarobkowych i majątkowych.

Ze względu, że zaprowadzenie większej stałej załogi powiększa ogólny obrót handlowy w siedzibie Komendy obwodowej, stwarza się bez wąt-

pienia możliwość zaprowadzenia odpowiednich opłat gminnych i przeszkodzenia niesprawiedliwemu rozłożeniu ciężarów kwaterunkowych.

Gdzie są tylko małe załogi, można zaniechać zaprowadzenia osobnej opłaty i wynagrodzenia za dostarczone kwatery, jeżeli dostarczenie kwatery nie zagraża gospodarczemu bytowi gospodarza.

Stałe zakwaterowanie po hotelach będzie wedle możności ograniczone, o ile przynosi znaczną szkodę danemu przedsiębiorstwu.

Wynagrodzenie za dostarczone kwatery należy przyznać tym właścicielom mieszkań, którzy skutkiem odstąpienia ubikacyi zmuszeni zostali do wynajęcia innych i tym wreszcie, którym kwaterunek przeszkodził do wykonywania zawodu. Od woli gminy zależy jednak przyznać wynagrodzenie wszystkim dostarczającym kwatery.

## 200.

## Ogłoszenie

### w sprawie odszkodowania za zajęte przez władze ces.-niemieckie materyały i towary.

Wzywa się wszystkich posiadaczy protokółów, kwitów rekwizycyjnych, poświadczeń odbioru i t. d., odnoszących się do zajętych materyałów surowych, półgotowych i innych towarów, które zostały wywiezione do Niemiec przez niemieckie: wojska, Komendy miejscowe i zarządy cywilne, aby w celu zbadania i uregulowania ich pretensyi **oryginały** tych dokumentów rekwizycyjnych **bezzwłocznie** złożyli za poświadczeniem odbioru u Komisarza państwowej Komisyi odszkodowania (Kommissar der Reichsentschädigungskommission) biuro w Częstochowie, ul. Sielna-Parkowe № 14, godziny urzędowe od 9 do 12 przedpołudniem.

Pretensye posiadaczy dokumentów rekwizycyjnych, którzy niniejszemu wezwaniu zbyt późno albo wogóle nie uczynią zadość, nie będą uwzględnione.

## 201.

## Utworzenie biura pośrednictwa pracy.

Dla zabezpieczenia bytu **robotników,** którzy z powodu wojny utracili pracę, urządziła tutejsza c. i k. Komenda obwodowa biuro pośrednictwa pracy.

Biuro to pośredniczy **bezpłatnie** w uzyskaniu posad w Galicyi i t. d.

Nadarza się przeto wszystkim **robotnikom zawodowym** możność dobrego zarobku stosownie do zawodowych wiadomości, w tych gałęziach przemysłu, w których już pracowali.

Przyjmuje się również i **robotników rolnych.**

Każdego robotnika bierze Komenda obwodowa w ochronę prawną, albowiem pod jej kontrolą będą zawierane kontrakty.

Zgłoszenia przyjmuje i wyjaśnień udziela Biuro pośrednictwa pracy przy Referacie przemysłowym w c. i k. Komendzie obwodowej w Kielcach.

## 202.

## Kompetencya co do postępowania w sprawach zwolnienia lub wymiany robotników cywilnych.

C. i k. Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe zarządziło reskryptem z dnia 10. maja 1916 B. № 29851/16 co następuje:

Decyzya co do próśb o zwolnienie albo wymianę robotników cywilnych, należy w pierwszej instancyi do tej c. i k. Komendy obwodowej, w której obwodzie wcielony względnie wcielić się mający robotnik ma stałe miejsce zamieszkania i w ewidencyi tejże Komendy się znajduje.

Upoważnieni do wnoszenia próśb o zwolnienie są albo sami starający się o zwolnienie żywiciele rodzin albo członkowie rodzin, których utrzymanie jest zawisłe od zarobku reklamanta.

Od odnośnych orzeczeń przysługuje prawo rekursu do dni 8-iu do c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa Wojskowego w Lublinie, które w drugiej i ostatniej instancyi definitywnie sprawę rozstrzyga.

Ewentualne rekursa należy wnosić przez c. i k. Komendę obwodową.

W pisemnych załatwieniach próśb do stron wystosowanych będzie w każdym poszczególnym wypadku podana decyzya Komendy co do mocy wstrzymującej ewentualnego rekursu.

## 203.

## Przyjmowanie osób cywilnych do c. i k. Żandarmeryi na okupacyjnym terenie Polski.

(Rozp. Wojsk. Jen. Gubern. IX № 5695/16 z dnia 15/5. 1916).

C. i k. Zarząd Wojskowy okupowanych obszarów Polski zezwolił na przyjmowanie dobrowolnie się zgłaszających mieszkańców terenu okupacyjnego do służby c. i k. Żandarmeryi na tym terenie.

Ponieważ c. i k. żandarmerya na okupowanym obszarze Polski jest nieodłączną częścią c. i k. Wojska, przeto stosownie do Najwyższego postanowienia z dnia 1. paźdz. 1914, to dobrowolne wstępowanie do służby c. i k. Żandarmeryi stoi na równi z dobrowolnem wstępowaniem do c. i k. siły zbrojnej.

### 1. Warunki przyjęcia.

a) Zupełna zdolność do służby wojennej, wiek 20 do 30 lat.

b) nieskazitelne życie,

c) znajomość języka polskiego w słowie i piśmie; kandydaci ze znajomością języka niemieckiego mają pierwszeństwo,

d) stan wolny, lub bezdzietny wdowiec,

e) zobowiązanie się najmniej 4 lata czynnie służyć przy Żandarmeryi na obszarze okupowanym Polski.

Niepełnoletni, chcący dobrowolnie wstąpić do Żandarmeryi, przedłożyć mają pisemne zezwolenie ojca lub opiekuna, poświadczone przez urząd gminny lub magistrat.

### 2. Przepisy co do płacy.

Przyjęcie następuje najpierw na 6 miesięcy; po tej próbnej służbie nastąpi wcielenie do żandarmeryi.

Wynagrodzenie dzienne wynosi prócz systemizowanego etapowego relutum (obecnie 3 K. 12 H). 2 K. 74 H. żołdu i 1 K. 20 H. jako dodatek polowy.

Każdy kandydat ma się zaopatrzyć w odpowiednie ubranie, obuwie i bieliznę, później jednak otrzyma skarbowe ubranie, obuwie i rynsztunek.

Do pisemnej prośby o przyjęcie dołączyć należy prócz oryginalnych dokumentów, jak metryka, świadectwo szkolne i t. p., także własnoręcznie napisany rewers w języku polskim lub niemieckim, następującej treści.

**R E W E R S.**

Zobowiązuję się, w razie przyjęcia mnie do c. i k. Żandarmeryi na okupowanym obszarze Polski, służyć najmniej 4 lata czynnie przy tej Żandarmeryi.

*Data:* *Podpis:*

**2 świadków:**

..................................................

..................................................

Pisemne prośby o przyjęcie mają komendanci wnieść **najdalej do 25. Czerwca** r. b. do c. i k. obwodowej Komendy Żandarmeryi w Kielcach.

Nowoprzyjęci podlegają z dniem wstąpienia do Żandarmeryi wojskowym ustawom karnym, przepisom dyscyplinarnym na równi z żołnierzami, należącymi do c. i k. wojska.

## 204.

## Komenda c. i k. Kolei Wojskowej.

### Rozpisanie konkursu na budowę.

Komenda c. i k. Kolei Wojskowej Północnej rozpisuje konkurs na adaptacyę i przywrócenie do dawnego stanu spalonych dworców na stacyach Skarżysko i Sędziszów.

Odbudowa ta obejmuje:

**Na stacyi Skarżysko** adaptacyę i przywrócenie do dawnego stanu około 1100.00 m² dawnej przestrzeni, zabudowanej 1-dno, względnie 2-piętrowymi budynkami, a także wystawienie nowej przybudowy na przestrzeni około 60.00 m².

**Na stacyi Sędziszów** adaptacyę i przywrócenie do dawnego stanu około 550.00 m² dawnej przestrzeni, zabudowanej 1-dno, względnie 2-piętrowymi budynkami.

Oddanie nastąpi oddzielnie dla każdej z podanych budowli według cen ryczałtowych.

Plany, opisy budowy, warunki ogólne i szczegółowe jak i tabela cen co do ewentualnych mniejszych albo większych robót i formularze ofert są wyłożone od 25. czerwca b. r.

w Oddziele III a, Grupa 4, Komendy c. i k. kolei Wojskowej północnej w Radomiu i mogą być przeglądane przez przedsiębiorstwa budowlane, uprawnione przez władzę do samodzielnego prowadzenia budowy, w godzinach urzędowych od 8 — 12 przedpoł. i od ½ 3 — ½ 7 po południu, względnie nabywane w drodze kupna za przysłaniem przedtem kwoty 25 koron odnośnie do Skarżyska, a 15 koron odnośnie do Sędziszowa.

Roboty należy rozpocząć natychmiast po przyjęciu oferty. Termin wykończenia wynosi odnośnie do Skarżyska 8 miesięcy, odnośnie do Sędziszowa 5 miesięcy, licząc od dnia zawiadomienia o przyjęciu oferty.

Oferty mają brzmieć oddzielnie na każdą z podanych budowli i należy je bez względu na to, czy są wnoszone co do jednej, czy też obu budowli, wnieść wraz z wszystkimi załącznikami, tworzącymi nierozdzielną całość, całkowicie wykończone w zapieczętowanej kopercie z napisem „Oferta co do adaptacyi i przywrócenia do dawnego stanu dworców c. i k. kolei Wojskowej Północnej“ najpóźniej do 14. lipca b. r. 12 godz. w południe w Komendzie kolei Wojskowej Północnej (Protokół podawczy) w Radomiu.

Zawarunkowane wadium wynosi dla ofert odnośnie do Skarżyska 5000 koron odnośnie do Sędziszowa 2000 koron i należy je wpłacić jeszcze przed wniesieniem oferty w kasie Komendy w Radomiu.

Otwarcie komisyjne wniesionych ofert odbędzie się dnia 16. lipca 1916 r. o godzinie 11-ej przed południem u naczelnika Oddziału III a Komendy ces. i król. kolei Wojskowej Północnej w Radomiu.

Zawiadomienie o przyjęciu oferty nastąpi pisemnie.

Radom, dnia 4. lipca 1916.

## 205.

## Przymusowe ubezpieczenie budynków od ognia.

Dodatkowo do tut. rozporządzenia № 177 (ogłoszonego w IX części dziennika urzędowego z dnia 15. maja 1916) podaje się do wiadomości nazwiska urzędników utworzonego w Kielcach obwodowego biura Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń budynków od ognia w Warszawie:

Aleksander Kossuth, taksator,
Stanisław Jankowski, pomocnik taksatora,
Jan Kruczek, sekretarz.

Biuro obwodowego zarządu Towarzystwa znajduje się w Kielcach ul. Karczówkowska № 4.

Ponieważ premie płacone państwowemu zakładowi ubezpieczeń od ognia, płatne były dotychczas w walucie rosyjskiej, ma również Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń od ognia w Warszawie, które objęło dalsze prowadzenie istniejącego wzajemnego ubezpieczenia przymusowego od ognia na c. i k. obszarze administracyjnym w myśl art. 1134 i 1243 kod. Nap. prawo żądania zapłaty premii w takiej walucie, w jakiej ubezpieczenie nastąpiło.

Poleca się więc urzędom gminnym, aby zaległe za rok 1914 i 1915 premie ściągały w walucie rosyjskiej i odprowadzały do kasy c. i k. Komendy obwodowej.

## 206.

## Ubezpieczenie na życie w krajach okupowanych.

Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń w Krakowie uzyskało zezwolenie do rozszerzenia swych agend ubezpieczenia na życie na kraje okupowane i w Lublinie otworzy swoją filię.

## 207.

## Towarzystwo Kredytowe Ziemskie w Królestwie Polskiem.

Na mocy A. № 26.435/16 z dnia 29. kwietnia 1916 c. i k. Wojskowego Jenerał-Gubernatorstwa, zezwolono na dalsze istnienie Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Królestwie Polskiem w ramach jego statutów.

## 208.

## Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia — podjęcie czynności.

Warszawskiemu Towarzystwu Ubezpieczeń od ognia, które należy odróżniać od Wzajemnego Towarzystwa ubezpieczenia od ognia — zostało udzielone zezwolenie na podjęcie czynności ubezpieczeniowych.

## 209.

### Wykaz osób zasądzonych przez sąd wojskowy przy c. i k. Komendzie obwodowej w Kielcach za podbijanie cen.

| Liczba bieżąca | Nazwisko i imię | Data wyroku | Rodzaj i wysokość kary |
|---|---|---|---|
| 1. | Aron Goldblum z Kielc | 27./V. 1916 | 400 Koron lub 40 dni aresztu. |
| 2. | Sprinca Gottfried z Chęcin | 22./V. 1916. | 14 dni aresztu |
| 3. | Herszel Sercarz i Dawid Cymrot obydwa z Kielc | 25./V. 1916. | 1000 Koron lub 3 miesiące aresztu. |
| 4. | Stanisław Wolski z Kielc | 22./V. 1916. | 7 dni aresztu. |
| 5. | Mendel Goldmer z Kielc | 15./V. 1916. | 100 Koron lub 10 dni aresztu. |

## 210.

### Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 11. czerwca 1916,

**dotyczące zużytkowania zbiorów rolnych.**

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

§ 1.

**Zakaz kupna spodziewanych płodów rolnych.**

Kontrakty, mocą których kupuje się ryczałtowo zbiory płodów rolnych roku 1916 w obszarze okupowanym lub spodziewane zbiory tych płodów są zakazane.

Płodami rolnymi w zrozumieniu tego rozporządzenia są — z wyjątkiem owoców i buraków cukrowych — wszelkie ziemiopłody, produkowane w gospodarstwie rolnem oraz przetwory młynarskie, uzyskane ze zboża.

§ 2.

**Obowiązek zgłaszania przestrzeni wziętej pod uprawę.**

Właściciel gruntu rolnego i każdy, który za niego kieruje uprawą roli i gospodarstwem rolnem, winien zgłosić przed 1. lipca 1916 u naczelnika gminy lub sołtysa obszar uprawionej roli i ziemiopłody na tym obszarze zasiane lub zasadzone.

§ 3.

**Obowiązek zgłaszania zapasów płodów rolnych.**

Kto przechowuje zboże (żyto, pszenicę, pośład, jęczmień, owies, kukurydzę, wszelkiego rodzaju) ziemniaki, len (nasienie i włókna lnu), rzepak lub olej rzepaczany, winien zgłosić te zapasy w ciągu tygodnia po zamagazynowaniu, podając ilość, rodzaj i miejsce przechowania organowi kontrolnemu, którego oznaczy Komenda obwodowa w drodze obwieszczenia. Zgłoszenie zapasów, które były już zamagazynowane w chwili wejścia w życie tego rozporządzenia, ma być dokonane w terminie oznaczonym obwieszczeniem Komendy obwodowej.

Zgłoszenia należy ponowić w ciągu tygodnia po wymłóceniu każdych 100 centnarów metrycznych, lub jeżeli zapas nie wynosi 100 centnarów metrycznych, po wymłóceniu całego zapasu.

Jenerał-Gubernator może rozszerzyć obowiązek zgłaszania także na inne płody rolne, nie wymienione w ustępie pierwszym.

§ 4.

### Zakazy obrotu.

Jenerał-Gubernator może:

zakazać sprzedawania płodów rolnych osobom, które nie zostały upoważnione do zakupna przez Zarząd wojskowy, lub kupowania tychże od osób, nie posiadających takiego upoważnienia;

przepisać ogólnie lub dla pewnych obwodów warunki, z zachowaniem których jedynie dozwolone jest kupno i sprzedaż lub każdy inny rodzaj obrotu płodów rolnych.

§ 5.

### Zajęcie i kupno płodów rolnych.

Jenerał-Gubernator może zarządzić ogólnie lub dla pewnych obwodów, że płody rolne — z wyjątkiem tych ilości, które producent sam potrzebuje dla wyżywienia swoich domowników, na nasienie dla swej posiadłości, na paszę dla swego bydła, lub dla prowadzenia własnego przedsiębiorstwa rolnego lub przemysłowego — mają być zajęte i odebrane posiadaczowi za potwierdzeniem lub, że posiadacz ma je oddać w pewnych miejscach odbioru.

Za zajęte płody rolne wypłacona będzie w gotówce cena odbioru, każdocześnie ustanowiona, za zboże jednak, zajęte po 1. stycznia 1917 w stanie nieomłóconym, tylko połowa tej ceny.

§ 6.

### Ceny odbioru.

Jenerał-Gubernator upoważniony jest do oznaczenia w drodze rozporządzenia cen odbioru płodów rolnych (§ 5, ustęp 2) oraz kwot, które mają być odciągnięte od tej ceny za przymieszki i zanieczyszczenie, wreszcie wynagrodzenia za załadowanie i transport do miejsca odbioru.

§ 7.

### Zarządzenie co do oszczędzania.

Nie wolno wypasać pszenicą, żytem, pośladem lub jęczmieniem, które się nadają do wymielenia.

Przy wytwarzaniu mąki z pszenicy, żyta, pośladu lub jęczmienia należy wymielać przynajmniej do 80 procent. Komendant obwodu może tę stopę wymielania podwyższyć.

Jenerał-Gubernator wyda przepisy co do wypiekania chleba i innego pieczywa oraz co do handlu tymi wytworami.

§ 8.

### Zapewnienie środków żywności.

Jenerał-Gubernator wyda dla zapewnienia środków żywności zarządzenia co do:

zaopatrzenia gmin w środki żywności w ten sposób, że pobór ich dozwolony jest tylko przez umyślne w tym celu ustanowione organa (komitety spożywcze) lub przez zarząd gminy;

ograniczenia spożycia mąki, chleba, ziemniaków, mięsa, tłuszczu i cukru do pewnych ilości na osobę i dzień;

ograniczenia lub zakazu używania owsa do karmienia bydła;

ograniczenia, postawienia pod nadzór lub zamknięcia młynów, browarów, gorzelni lub innych przedsiębiorstw przemysłowych, przerabiających ziemiopłody rolne.

§ 9.

### Zapotrzebowanie jaj.

§§ 4, 5 i 6 stosują się także do obrotu handlowego jajami, do zajęcia i zakupna jaj oraz do cen odbioru jaj.

§ 10.

### Postanowienia karne.

1. Kto zawiera interes zakazany w § 1 lub na podstawie § 4, pośredniczy przy jego zawarciu lub współdziała przy zawarciu lub pośrednictwie,

2. kto zaniedba zgłoszenia przepisanego w § 2 lub § 3, lub podaje nieprawdziwe daty, oraz kto przytem współdziała,

3. Kto przekracza inne postanowienie tego rozporządzenia lub przepis wydany na jego podstawie,

będzie karany przez Komendę obwodową grzywną do pięciu tysięcy koron lub aresztem do sześciu miesięcy, o ile czyn ten nie podlega surowszej karze.

Obok kary aresztu można nałożyć grzywnę do trzech tysięcy koron.

§ 11.

**Interesy zawarte wbrew zakazowi.**

Interesy, zawarte wbrew postanowieniom niniejszego rozporządzenia, są nieważne.

Przedmioty, przez których kupno lub sprzedaż naruszono to rozporządzenie, lub zakaz wydany na jego podstawie, tudzież cena kupna za nie ulegają konfiskacie i będą użyte przez Komendę obwodową dla wyżywienia ludności.

§ 12.

**Moc wsteczna.**

§§ 1 i 11, ustęp 1, stosują się także do interesów, zawartych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia.

Świadczenia uskutecznione na podstawie tych interesów, muszą być na żądanie zwrócone. Gdyby wskutek tego ekonomiczna egzystencya producenta lub jego rodziny została zagrożoną, może Komenda obwodowa ustanowić ulgi co do zwrotu świadczeń.

§ 13.

**Opublikowanie.**

Niezależnie od ogłoszenia z mocą obowiązującą rozporządzeń, zarządzeń i nakazów Jenerał-Gubernatora (§ 4 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 25 września 1915, № 34 Dz. rozp.) będą przepisy, wydane na mocy tego rozporządzenia, podane do publicznej wiadomości w dziennikach urzędowych tych obwodów, w których mają obowiązywać, przez ogłoszenie w dziennikach, przybicie w miejscu publicznem i w inny sposób zwyczajem miejscowym przyjęty.

§ 14.

**Uchylenie dawniejszych postanowień; termin wejścia w życie.**

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 27. czerwca 1915, № 20 Dz. rozp., i z 26. lipca 1915, № 27 Dz. rozp. są uchylone.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

**Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny,** w. r.

**C. i k. Komendant obwodu**

KOSTELLEZKY m. p.

**pułkownik.**

Druk. ST. SWIĘCKI, KIELCE.